

Semanario Bilingüe.—Se publica todos los sábados

PRECIOS DE SUSCRIPCIÓN

En las Baleares... 1'00 pesetas trimestre.
En las provincias... 1'50
Extranjero... 2'00

REDACCIÓN Y ADMINISTRACIÓN

CALLE AMADOR N.º 22.

Anuncios y comunicados a precios convencionales

PUNTOS DE SUSCRIPCION

En la Administración de este periódico.

BATUSSA

Se'n merex una En Jiménez Moya per's in-Justicia de dissapar passat, que demostra que ja no hi veu de cap bolla, ni sap quin cap li va devant, i que sa ràbia que té de noltros l' alsa en pes. Idó fortí no la s' hagués cercada! Il sa que li farem, si Deu ho vol, si no mata s' in-Justicia i no s' espitxa de Manacor! May hem passat gust de fer ràbia a negú; pero si un s' encapirrona a fermosne a noltros combatent i ferint i molestant tot lo que noltros més estimam, es bé de sa Relligió i de la Pàtria, com e-hu fa En Jiménez Moya, i vaja si hi reparan poc a fera' hi de malícia i a ferri tayar claus!

I. VOS VEYM LA TELA.

I bé que la vos veym, Sr. Jimenez Moya, en lo que posau dalt in-Justicia sobre sa bomba que fa poc esclatá a Madrit. Voleu fer veure que ses idees anarquistes, socialistes i radicals no hi tingueren art ni part, i que 's qui l'amollà no era més qu' un maniàtic gerperut que 's cansà de viure porque no s' poria llevar es gep per agradar a ses atletes. Lo metex fan' ets altres diaris republicans i es del trust (lliberals que flametjen) per desorientar la gent tiranti terra demunt, i 's qui es estat? no res. Sa questió es arruxarvos ses mosques i llevar importància a sa cosa per espargir s' horror a ses idees revolucionàries qu' han duyt En Corengia Tasozelli a cometre tal crim. I ben clar se 's vist qu' aquest era tot un anarquista, que feya setmanes que caplevava per Madrit preparant s' atentant. Es dia que l' va cometre, se passetjava ab sa bomba dins un' espècie de maleta com un viatger qualsevol, volta qui volta es Palau de Orient, demana qu' demana aont devers queyen ses habitacions reials, fins que devers les nou des vespre (dia 23 de matx), aturat devora's monumet alsat a ses víctimes de sa bomba d' En Morral, l' afira un policia, i ell futx, i amolla se maleta això es sa bomba que va esclarar a l' acte, i ell se pegá un tir, i va caure mort. Dins es baul que tenia a la fonda, li trobaren altres

quatre bombes com sa qu' havia amollada, i per l' estil de ses que soLEN amollar a Barcelona. S' es aclarit qu' ell era italià procedent de Bones Ayres i qu' estigué una temporada a Barcelona, i que deya qu' En Morral havia fet massa poc.

I ara vos jo insigne Jimenez Moya! mos sortiu qu' axó no era més qu' un pobre malalt! ¡Bona casta de malalts! Un dexeble ben, aprofitat d' En Lerroux era ell! ¡Practicava a l' uf ses ordes que vos té dorades En Lerroux: robau, calau foc, matau. Era ben bé des vostro patati i se colgava ab so metex llum que volfros. Se comprén massa que tracteu de presentarlo com un pobre botx, per arruxarvos ses mosques. ¡Vos veym la tela, compare!

II

FIGUES PER LLENTERNES.

Ja les hi feys babaluets a n-es vostros escolans d' amén, Sr. Jimenez Moya! ab axó que los retreys d' un tal Garcia Cortés, un socialista gatyvare, que Deu se'n apiat! Ell preten presentar es socialism com una salvació pe'sa societat, allá ont massa se veu que seria sa mort de tota sa vida, benestar i virtuts socials, perque 's socialism es sa falsificació des bé social com es lliberalisme es sa falsificació de sa veradèra llibertat, de sa llibertat que Cristo va d' a-n-el mon.

I diu aquest Garcia Cortés: «No fiamos la victoria a la muerte de nadie; si á veces las incidencias de la tremenda lucha que mantenemos, provocan derramamientos de sangre a nuestro pesar; es que todavía no somos los hombres lo suficientemente civilizados para dirimir las diferencias que nos separan sin apelar a procedimientos de fuerza». ¿E-hu heu sentit, Sr. Jimenez Moya? Voltros lerrouxistes, tots es glorificadors de sa setmana vergonyosa de Barcelona segons En Garcia Cortés, sou uns sauatges; es perque vos falta civilitació, que donau per ben fets es crims i horrors de sa setmana vergonyosa. I 's que 'n direm d' es robau, calau foc i matau d' En Lerroux? En quant a lo que diu qu' ells no volen escampar sanc ni matar per triunfar, només les direm:

—¿Que féreu voltros socialistes devant es crims i horrors ferestssims de

sa setmana vergonyosa de Barcelona, Sabadell, Granollers, Calonge? Voltros e-hu sabeu massa que féreu: o hi posareu ses mans, robant, calant foc, maltractant vius i morts i matant, o bé e-hu donareu i e-hu donau per ben fet. ¿Quin socialista e-hi ha hagut que n'haja protestat des crims de sa setmana vergonyosa contra esglésies, convents, escoles catòliques, capellans, monjes i frares? ¿En va protestar, en protesta aquest Garcia-Cortés? Si hu feya, eis seus s' hi tirarien demunt. De manera que tant es socialistes com es republicans e-hi van bruts i ben soyats de sa sanc escampada i de ses morts i demés horrors que 's feren durant sa setmana vergonyosa. Es qui no hi posären ses mans, e-hu aplaudien i hu donären per ben fet. Tots en són responsables.

III

OREYES QUE GUAYTEN

Les mostrau massa, Sr. Jimenez Moya, ab tot i que malavetjeu tant i tant durles ben tapades ab pell d' euveya, ab axó que contau demunt in-Justicia de Sòr Càndida: ¡Una monja estafadora! Quina sort i quin triuf per voltros republicans trobar una monja, malediment sia desmonjada, que n' haja feta qualcuna! ¡Ab un parey de fets com axó, tendreu sa república a port, vos fareu amos de ses metles!

Axó es lo que vos ha perduts sempre a voltros republicans, i vos ha impedit d' esser un partit serio i bo per governar; axó ja vos va fer impossible s' agontarvos a n-es poder quant entraeu l' any 1873. Republicà hauria de voler dir un que vol sa forma de govern republicana en lloc de sa monárquica o de rey per comandar sa nació. ¿I que té de si metixa sa forma republicana de contrari a sa Relligió ni a monjes, capellans ni frares? Res. ¿Es cap forma de govern impia sa república? No. Pero sa dona es cas que dins Espanya gran part d' ets impios i inimics de sa Relligió han presa sa república com-e capa de sa seu impiedat i odi a sa Relligió; de manera que, en sentir república, una ja es pot preparar per sentir barbaridats i animalades contra sa Relligió; i se dona es cas que tots es periódics republicans, son més inimics de l' Església i anti-clericals que republicans.—¿Quin bé pot venir a sa república espanyola

de qu' ara a France hajen trobada una monja estafadora? ¿quin triuf ni quin bé es axó pe'sa idea republicana? Idó bé, es papers republicans, in-Justicia entre ells, umplen columnes i columnes contant ses... estafes d' aquela Sor Càndida, plens de satisfacció y xalanthi fora mida. Pero ara resulta qu' aquela Sor Càndida fa anys que deixà d' esser monja, sortí de sa seu Orde; i, si ella encara se diu Sor, s' ho diu sensa cap dret, contra tota veritat; i, se le hi d'uen es periódics republicans, es p' es gust de porer rossegar per dins es fanc sa Relligió, per ofendre, per molestar sa Relligió.—Pero ara falta saber que hi ha de ver en totes aquelles cosotes que 's contien de Sor Càndida. Es temps mos ho dirá. No mos porem fier gens des periódics anti-clericals perque massa vegades les hem trobats en mentides ferestes. Tractantse de monjes, frares i capellans, no s' fan gens de conciència aquets periódics de mentir y calumniar.

No fa gayre que succeí que 's Municipi de Lyon s' apoderá des convent de St. Martí d' Atinay; e-hi va una comisió per veure s' edifici, i dos periódics republicans, Lyon Republicain i Le Progrés de Lyon, sortiren dient que dins una cetla havien trebades senyes de bauxes horribles, botelles de xampany rompudes, breviris, lassons de vi, imatges de sants, capses de tabac i un sant cristo fet bocins. Es municipi acordà encausar sa Comunitat treta d' aquell convent. Comensa sa causa, i s' aturá ben aviat perque s' asgotzí des tribunal civil de Lyon, Victor Colomb, se presenta a n-aquell convent, crida Mr. Ramery, es conserje d' una escola veynada, que tenia ses claus de dit convent; i aquest Mr. Ramery confessá qu' havia vist com totes aquelles coses que hi havia dins aquella cetla, qu' havien d' esser es fonament de sa causa, les hi havia dutes i posades un redactor del metex diariot Progrés de Lyon. Ab axó se causa se va sobre-seure, i no se 'n ha resat pus.—Axí les gaster es republicans francesos i... molts d' espanyols per fer la guerra a frares, monjes i capellans.

¿Sera axó de Sor Càndida una farisa per l' estil? Si hu es, pitjor p' es republicans. Si no hu es, ¿que se deduec

contra sa Relligió? Quin argument es contra sa Relligió ni a favor de sa República que hi haja una senyora, qu' anys enrera fosa monja, que l' hanen trobada ab una partida d' estafes? Son veres tals estafes? Que les castigui per par nostra ab tot es rigor de sa lley. Qui la feta, que la paga, siga el que siga! Axó es lo que diu En Revenjoli i ab En Revenjoli tots es catòlics, Sr. Jimenez Moya.

IV

FOC P'ES CAXALS

Se veu, Sr. Jimenez Moya, que 'n tréieu com escrivieu, bax de sa caretta d' *Un Virollé* ses dues derreres planes d' *in-Justicia* contra aquest pobre *Revenjoli*, a pesar d' haver dit tan solemnement, setmanes enrera, que no discutirieu pus ab ell. Se veu massa que sou vos que feys sa verinada contra mi bax des nom d' *Un Virollé* i *Otro Virollé*. I vos assegur que me 'n feys de riares ab so donar a *La Aurora* es nom de *Fosca*. Tot es per venjarvos de que jo diga *in-Justicia* a n-es vostro paperot. Anomenar *Justicia* es vostro paperot, que, des que comensá a sortir, no es més qu' un enfilay d' atentats contra aquella virtut cardinal, seria una protaçió, aont jo no vuy tenir part.

Lo gustós es que a lo que vos diquerem dia 14 de matx, no hajeu provat de contestar fins dia 4 de juny. Axó que deys que fins dia 25 no pogueréu trobar *La Aurora* que vos dava aquella *Empena*, ja hu anireu a contar a sa tia, si 'n teniu cap de beneyta o que li falti un' aygo. Les heu de dir creguedores, si voleu que vos creguen. — El no veys que vos tirau terra demunt ab so parlarme de *ferradures* i dirme *porc, xuclaris i moneyof?* Son ses plasseres i doñetes de portal bax qu' apellen, per discuir, a n-aquestes raons tan forades. Que ses plasseres discutesquen ab tals insults i paraulotes, se comprén; pero qu' ua senyor com vos, ab tantes pretensions com duys, e-hu fassa, diu molt poc a favor vostro. — El teniu cara de dirme que vos proposi *tesis socials* per *discutir raonadament* en *publica discussió*, essent axí que cada setmana vos refut *publicament* tots es desbarats més gressos que deys; i vos estau boca closa, i sols provau de contestar a qualche punt i encara a la biorxa? Allà ont no seys més que fogir de ses neues enyutes, que vos pec *publicament*, teniu cara de deminarne temes de *discussió raonada*? Bé se veu que ja no sabeu per ont caminau ni que vos metjenau.

V

D. NICOLAU M.ª RIVERO?

QUINA FIRMA!

Mi siempre admirador maestro D. Nicolás M.ª Rivero, deys vos, Sr. Jimenez Moya. Si haguésseu dit *admirable*, vos entendria. Ara no sé si deys que sou *admirador* d' En Rivero o que aquest era *admirador* vostro. Pero dexem anar aquesta miqueria, i fixemmos en que mos presentau D. Nicolau M.ª Rivero com-e *mestre* vostro. Com vos e-hu deys, e-hu creyen qu' era es vostro *mestre*; pero no deixa d' esser estrany que justament vos anáisseu a aferrar a tal *mestre*. Comprendria perfectament qu' un republicà com sou vos tenguésseu per *mestre*. En Castelar, En Pi i Margall, En Sal-

meron, En Figueres; pero qu' D. Nicolau M.ª Rivero? Es ver qu' ell era es cap des democrates com va caure D.ª Elisabet II, i en tal concepte fou president de ses Corts constituyents de 1869, però may figurá dins es partit republicà, ni manco tengué may sa confiança des republicans, sino tot lo contrari. Ell va esser s' inspirador i s' ànima de sa Constitució de 1869, de la qual digué En Cartelar: «El caos (es desgavell) necessitava una forma, i sa seu forma es aquest projecte (aquella constitució com la discutien ses Corts) monàrquic sense monàrquia i democràtic sense democràcia». Vaja, un cent cames, una farsa.

I llavó digué es metex Castelar: «Aquests projecte me fa venir a la memòria s' ego de Orland, magnifica, gran coa, garrida cabayera, uys brillants, no tenia més qu' un defecte: era morta». En Rivero, després d' haver jurat i perjurat que 's drets individuals (sa llibertat de pensament, de reunió, de porer escriure tot lo que volguessen, etc. etc.) eren *ilegislables*, axó es, sense cap trava, i que ells, ets homos de sa Revolució les hi mantendrien, en que'spren del mon se rompés; llavó com va esser Ministre de la Governació, les ne posàtantes de traves a n-aquells ditxosos *drets individuals*, que 's republicans li arribaren a dir es nom des porc, i més com va presentar una lley d' orde públic molt més estreta i que fermava molt més curt es diaris que no sa d' En Gonzalez Brao, es President des derrer Ministeri de la reyna Bet, contra 'l qual se va fer sa Revolució de Setembre. En Rivero metex, quant es pobles s' alsaven perque 's Govern decretava una quinta, allà ont es metexos que governaven havien promés que no hi hauria pus quintes; En Rivero, idó, essent President de ses Corts i amotinat es poble de Madrid i sobre tot ses dones, com una comissió d' aquestes se presentaren a ses Corts, ell no les hi deixá entrar, i les va rebre de qualsevol manera; i les pobres se 'n anaren ben esmusses i tanyant claus contra 's President. No, mal grat tota sa seu democràcia, En Rivero may se volgué sumar ab sos republicans de pura sanc; va figurar sempre en primera línia en totes ses situacions no republicanes desde 29 de setembre de 1868 fins que vengué N^a Amadeo; ell va esser un des que 'l votaren. Votá sa monarquia, no se republica! I va esser President de ses Corts de N^a Amadeo contra tots es republicans; i dia 1 de janer de 1873, com feya 's dos anys que N^a Amadeo ocupava 's trono d' Espanya, que negú 'l volia, li va manifestar solemnement sa seu *inquebrantable adhesion*, i que seria debades i temps perdut totes ses *maquinacions* i *paranyas* (asechanzas) contra 's seu trono, perque 's poble, sa nació, el volia. Idó bé, com N^a Amadeo, dia 11 de febrer d' aquell metex any, deixá 's trono i li va estrényer cap a Itàlia, que sa República entrá, com ses Corts que la proclamaren eren ses metexos de N^a Amadeo, aont es radicals, es partit d' En Rivero, tenien majoria, fins que hi hagués ses Corts noves, per assessorar, per ajudar a n-es Ministeri de sa República, s' anomená una *Comissió Permanent* de diputats, un d' ells En Rivero, que posaven a cada punt terra a s' escudella a n-es Govern republicà, fins que 's republicans alsaren sa coa, acabaren sa pa-

ciència, i enigaren i destituïren dia 24 d' abril (1873) aquella comissió; i En Rivero es de devant, que se 'n va haver d' anar a caseua ab sos altres de sa Comissió, bufant com es moxos. Dia 6 de matx En Rivero ab sos altres de sa comissió varen publicar una protesta contra 's Gouver de sa República, plena de trons i llamps, dient que 's republicans les havien fet una *<inicua>* i *<escandalosa>* violència. El sabeu quina la va dir En Rivero publicament dins ses Corts, es dia abans de que 's Govern los pegás aquella cossa, dia 23 d' abril, per fer la barbeta a n-es republicans? Idó qu' ell «feya estona que preparava sa venguda de sa República» essent President de ses Corts de N^a Amadeo. De manera qu' ell figurava entre 's primers estalons de N^a Amadeo, i dia 1 de janer de 1873 deya a N^a Amadeo totes aquelles coses qu' hem vistes, que tot hom el volia, que negú seria capas de tomarlo, que contás ab sa seu *inquebrantable adhesion*; deya axó, i a n-es metex temps preparava sa venguda de sa República segons ell metex proclama dins ses Corts dia 23 d' abril. A un home axí qu' que li diuen i li fan totes ses personnes decents i que tenen gens de vergonya? Idó bé, axó es es *<Mestre>* d' En Jimenez Moya. Bon mestre per un republicà tan pur i tan empiutat com En Jimenez Moya, o *Otro Viroller!*

Si En Jimenez Moya ha de fer a n-es republicans de Manacor es bé que va fer a n-es de tot Espanya D. Nicolau M.ª Rivero ipobres republicans de Manacor! Is' hi posarán sa má, i en durán llarg temps sa post a n-es forn! Si se 'n aconhorten, endevant!

I diu En Jimenez Moya o *Otro Viroller* que li *<agrada>* *<s' escàndol>*, Si que 'l creym; se conex massa bé; ses seues obres e-hu demostren.

VI

CALÚMNIES A ROYS.

Sabeu que hi anau de destrempat, Sr. Jimenez Moya, ab ses coses que deys o feys dir bax des nom de *Otro Viroller*. Com vos, p' es vostro caràcter de Director de *in-Justicia*, sou responsable de tot lo que hi surt, contra vos i no contra negú pus dirigesc sa *batussa*. I d' ont vos neu tret qu' eren uns deshonets es Cardenal Wolsey, Juan X, Clement V, Benet XIII (Pere de Lluna) i Sixte IV? Quins historiadors contemporanis d' aquells personatges, que no fossen iximics rabiosos d' ells, les condannen? A n-e quins monuments autèntics d' aquells temps consta qu' ells tenguessen tal taca? Veym, vos que teniu s' atreviment de presentarlos com uns escandalosos, presentau ses proves que teniu de qu' ells eren res d' axó? No 'm demanau temes de *discusió raonada*? Hala idó: venguen ses proves en que vos fundau per tirar demunt aquells personatges una nota tan infamiosa. Alguns d' ells tenguieren certs defectes desgraciadament, com homos qu' eren, pero no des que vos les suposau; i, si no, venguen ses proves.

En quant a n-es Cardenal César Borgia, Sergi III, Juan XII i Alexandre VI, e-hu ha molt que dir. Com foren persones qu' estiguieren molt amunt i influiren poderosament en sos successos des seus temps i foren caps de partits i per lo metex ab molts d' amics que les anaven ajuda i ab molts de contraris qu' esgrimien contra ells tota classe d'

armes, molta volta sense gens de conciència, encara que tenguessen ells defectes i fessen coses esguerrades, no 'n feren tantes com volen suposar ets seus contraris, i foren blanc de ferestes calumnies, com vos demostraré si vos les me retreys. No vos figureu retgirarme ab aquests punts boyrosos d' història esglésistica. Fa estona qu' estic curat d' espants, i no me mossec sa llengo, gràcies a Deu. De tot lo que feren realment aqueys personatges que no sia conforme a sa lley de Deu i a ses lleys de l' Església, me 'n fas un nuu a sa coa; i lluny de volerho escusar ni treure p' es cabeys, e-hu condán i n' abomin ab molta més energia que no vcs, per la senzilla raó de que jo estim s' honor i es bé de l' Església ab tot es meu cor, i vos en sou inimich i contrari. Idó que vos havieu figurat, Sr. Jimenez Moya? Sapigauho, l' Església ni 'n Revenjoli no tenen gens, gens, gens de por a sa veritat històrica.

VI

ALTRE PIC LO DE LLUCHMAJOR

El fins dia 4 de juny no hu pogut provar de contestar a lo que vos diguerem dia 14 de matx sobre 's rebunbori de Lluchmajor quant va caure la Reyna l' any 1868? Sereu tot lo progresista que volgueu, pero com-e caminar, caminau, no ja com un bou, sino com un caragol. I ara mos sortiu qu' aquelles *<atrocitats>* de Lluchmajor les foren *<es monàrquics>*. Aquelles *<atrocitats>* se foren comensant per cremar es retrats de la Reyna, cridant *Visca sa Revolució*; es caps de bandolina d' aquell rebunbori foren, e-hu sap tot Lluchmajor, es caps des partit revolucionari republicà lluchmajorenc. ¿No anaren aquests ab s' avalot a Ca's Notari Salom, a Ca'n Clar, a Ca's Senyor de So'n Grauet? ¿Feren res per aturar que s' avalot e-hi anás? Que hu diga *Otro Viroller*? Que ets encausats de resultes d' aquelles *<atrocitats>* no foren aquells *<caps>* des partit republicà? Conformes; ja hu digueren dia 14 de matx, que sa *Justicia* només aplegá es quatre beneys que badaren més, i qu' aquests pagaren la festa. Per lo metex, per més potadetes i sabonereta que fasen, Sr. Jimenez Moya, sa responsabilitat i sa glòria d' aquelles *<atrocitats>* de l' any 1868 a Lluchmajor cau tota demunt es caps des partit revolucionari i republicà lluchmajorenc, cau tota demunt aquell partit; i donauli ses voltes que volgueu.

I en quant a ses barbaritats que deys que cometieren es carlistes a Cuenca, Olot, Igurquia, Cirauqui, Estella i altres bandes, vos diré que jo som es primer que condán tot lo mal fet que feren es carlistes i es malfactors que 's desfrassaven de carlistes, que no eren pocs, per ferne de ses seues. I ademés vos diré qu' un partit com es vostro, es republicà qu' ha deshonrada l' Espanya tantas de vegades ab alsaments i rebunboris com es de Cádiz, Málaga, Jerez de la Frontera, Barcelona, L' Empordà, Reus, Valls, Tarragona, Saragossa, Valencia, Alcoy, Granada, Múrcia, Cartagena; un partit com es republicà que durant es sis anys de revolució setembrina va escampá tanta de sanc, va fer tantes de ruines i tantes de morts i va provecar sa guerra civil aont moriren tants de milenars d' espanyols; un partit qu' ha feta sa setmana vergonyosa de Barcelona, Sabadell i Grano-

llers des juriol d' entany; un partit axí no està autorisat per tirar sa primera ni sa segona ni sa tercera ni cap pedra a cap altre partit, i molt manco a n-es partit carlista, allá ont s' exèrcit carlista se va formar principalment des que 's veyen un dia i un altre dia víctimes des republicans. ofesos i insultats i vexats des republicans i demés revolucionaris de tot Espanya i que 's veren a s' extrem de prendre ses armes per defensar-se i salvar l' Espanya d' aquell desgavell i d' aquelles abominacions sense nom.

VII

¡BÉ SUCAU ETS AYS!

Bon may vos donau de fer aquesta feyna, Sr. Jimenez Moya. Ja vos férem avinent que s' atrocitat de sa nit de St. Bartomeu a París contra 'ts Hugonots noltros la condannam. Es una injusticia tirarla demunt es catòlics en general. En foren responsables el Rey de France, sa mare Catalina de Medicis i ets seus conseyers, i negú pus. ¿Era conforme a ses lleys de l' Església aquell atentat? En via neguna. ¿L' aprová may l' Església? No i cent voltes no. ¿Com, idó, n' ha d' esser responsable l' Església ni's catòlics? En quanta loque deis desa partida d' heretjes albigesos que l' any 1206 l' Inquisició cremá, es completament fals, E-hu diguérem i hu tornam repetir, l' Inquisició no va condannar may negú a mort, eren ses lleys civils, que no les posá may l' Inquisició, qu' estableien sa pena de foc contra 'ts heretjes. I si no, ¿com no 'm demostrau que no es ver que era just sa legislació civil que imposava tal pena? ¿Qui na lley de l' Església ni de l' Inquisició l' establi may? ¡Hala, vos qui sou tan sabut, confoneume! ¡Bo estau vos per confondre 'm! Ganes no 'n falten; pero ses obres no vos hi arriben.

VIII

A «UN JOVE REPUBLICÀ DE MANACOR»

Mos ne surt un dalt in-justicia de dissapte passat, molt remoest, com un pinyol de cirera, dient que ja está «cansat de lletgir insults i atrocitats». E-hu crec, perque massa se veu que només lletgex in-justicia i altre peperum per l' estil. I me diu que tenc «poca cultura» i «poca educació», que som un «grosser», un «covart», un «calumniador», «procatz», «llengarut» (deslenguado), i que «m' meresc no sé quantes «garrotdades». Se veu qu' es dexebles aprofitat d' En Jimenez Moya. ¿No es ver que demostra aquest pollastrell molta de «cultura» i molta de «educació», republicana i radical, com se suposa, ab aquest enfilay de.... floretes que me tira? ¿No es ver que no hi ha cap plassera ni xoquinet que li bany s' oreya de saliva en matèria d' amollar paraules gruixades, per falta de raons? Envers d' axó, germanet, no tengueu gens de por que vos fassa la competència. En quant a si jo gast o dex de gastar, axí com pertoca, es diners que cobr pe'sa feyna que fas, sols vos diré que may m' ha succeït lo que ha succeït a alguns caps-pares de sa República, entre ells, En Lerroux, que dins assamblees des metexos republicans les han acusats d' haver fets mal bé diners qu' havien rebut com tresor de sa República per fer sa Revolució, i no es sortida a llum tal Revolució, ni han pogut treure trallat de tals di-

ners. No; a mi no m' ha succeït res consemblant, senyoret jove repùblicà de Manacor; i, si no, digaume aont ni quant, vos que tant vos etzillau; i veureu lo que vos succeirà.

Lo bo es que me voleu fer dir si jo som «lliberal o conservador o carlista o que». Per «lliberal» no m' hi tenc; pero si per partidari resolt i fervent de sa llibertat vertadera, sa de Deu, sa que mos va dur el Bon Jesús. En quant a «conservador», e-hu som de totes ses coses bones, sien d' ont sien, i hu som de tot cor. En quant a «carlista», vos fas evinent que essent mort D. Carles, al cel sia ell i tots los morts, aquest nom ja es passat a s' història. Bona part de ses coses que defensava D. Carles, jo les vuy i les defens, si be desde 's meu punt de vista, es ben ver. ¿Sabeu, idó que som? Un fiy de l' Església catòlica que defens i sostenc tan bê i tan feument com puc ses doctrines i ses ensenyances de l' Església. ¿E-hu sabeu ara qui som? En quant a sa declaració que 'm voleu fer fer, que deys que «convé» a «tota l' Església de Mallorca» que la fassa, no vos ofengueu si vos dic que no vos regonec cap autoritat per definir qu' es lo que «convé» o dexa de «convenir» a «tota l' Església de Mallorca». ¡Pobre «Església de Mallorca» si un.... torre-pipes com vos havia de mostrarli qu' es lo que li «convé» o dexa de «convenirli»! I ¿que vos heu figurat? ¿No veys que no passau d' esser un pobre errat de contes, d' aquells que van més calsats per aygo i son més afectats de menjar.... fayó?

Sobre tot, ja n' hi haurá prou per avuy de batissa a n-En Jimenez Moya i a tota sa seu tropa.

Fins dissapte qui vé, si Deu ho vol i Maria.

REVENJOLI.

SECCIÓN LOCAL

El miércoles de esta semana á eso de las dos de la madrugada y á la temprana edad de 46 años, falleció recibidos los Santos Sacramentos y con cristiana resignación el distinguido médico de esta localidad D. Miguel Nabot Mesquida. Como político fué siempre adicto a Maury, desempeñó la Alcaldía de Son Servera, su pueblo natal, tomó parte como médico militar en la desastrosa guerra en que España perdió la perla de las Antillas, Cuba, y en la actualidad ejercía el cargo de Subdelegado de medicina y cirujía de este partido judicial de Manacor. Su muerte fué ejemplar y edificante, y la conducción del cadáver á su última morada fué una imponente manifestación de duelo, y en cuyo acto campeó la nota del compañerismo, pues los Srs. médicos D. Antonio Billoch, D. Francisco Nadal, D. Luis Ladaria, D. Honorato Puerto sostienen cada uno un lazo negro pendiente de los cuatro angulos del ataúd.

Reciba su distinguida familia y en particular su hijo nuestro querido amigo el ejemplar estudiante para sacerdote D. Mateo Nabot la expresión de nuestro más sentido pésame.

Cerca de las tres de la tarde del mismo día, yá de u.los 54 años recibidos tambien los santos sacramentos entregó su alma á Dios el notablé y conocido dueño de la acreditada fonda Felip D. A. Bartolomé Rosselló. Era persona muy conocida y amada de cuantos le trajeron y fué muestra de las simpatias de que gozaba el entierro y funerales que por él se celebraron. Acompañamos á

toda su apreciada familia en el justo dolor que siente por tan irreparable pérdida.

El domingo pasado en el recinto de nuestra iglesia parroquial, porque el mal tiempo no permitió que se hiciera por la calle, como de costumbre, verificose la brillante y devota procesión de las Cinco Visitas del Sagrado Corazón de Jesús. La concurrencia fué muchísima y los cinco sermones que predicó el Rdo. Sr. D. Antonio Servera, Pbro. fueron muy oportunos, llenos de unión y elo- cuencia.

El sábado de la última semana la Sra. D. Juana Caideutey esposa del médico D. Luis Ladaria dio á luz a un robusto y hermoso niño que, fué bautizado el dia siguiente con asistencia de numeroso público por su tio el Rdo. P. Lorenzo Caldenley, O. P.

Madre é hijo siguen en inmejorable estado. Reciba la familia nuestra leal felicitación.

Después de recibidos los Sacramentos sigue en su estado de suma gravedad el M. I. Sr. D. Joaquín Dameto Cotoner, Canónigo de nuestra catedral basilica, cuya noble familia es tan conocida en Manacor.

Deseamosle alivio y salud al ilustre enfermo.

Hemos recibido el primer número de la graciosa publicación mallorquina «Es Passerell» Devolvemos el saludo al novel colega y establecemos con gusto el cambio.

Nos ha llegado también la excelente publicación religiosa «Bolletí Dominical». En lenguaje mallorquin lleno de sencillez, tersura, unción y encanto y con la bendición del Ilmo. Obispo todos los domingos publica el santoral de la semana la epístola y evangelio del dia y con una corta explicación del mismo, la vida de un santo y máximas muy oportunas.

Quisieramos que entrase el «Bolletí dominical» en todas las casas cristianas. Admitimos con sumo gusto el cambio.

Se nos ha dicho que uno de estos días se reunio la Junta local de primera enseñanza para tratar de la fiesta escolar del presente año y quedó acordado en principio que tenga lugar dicha fiesta el 3 del presente Julio, y que, siempre fuese de otros números que puedan señalarse, la música saldrá á la calle y tomará

parte en los actos, se dará una función de sine para los niños y se les hará un obsequio como estímulo para frecuentar las clases, y se trabajará para que todos lleven un lazo que sea el distintivo de asistir a la escuela. Habiendo manifestado el Sr. Alcalde la falta de fondos municipales para costear la fiesta de que se trata, se resolvió abrir una suscripción voluntaria que está dando ya excelentes resultados.

El Diputado provincial y notable médico de esta D. Juan Lliteras, nuestro particular amigo, desde bastantes días viene guardando cama rendido por leve enfermedad. Sabemos que sigue mejorando en su dolencia y celebraremos su pronto y total restablecimiento.

Tambien se hallan rendidas por aguda enfermedad la Rda. Madre Superiora de las Siervas de la Santa Familia y Sor Isabel del Carmen, del mismo Instituto. Pedimos al cielo salud para las buenas religiosas.

Sabemos que la Compañía del Ferrocarril de Mallorca ha señalado el 5º por 100 de rebaja á las mercancías que se trasporten á la Exposición que ha de haberse en Palma durante la Semana Deportiva.

Para facilitar la asistencia de los visitantes de la Exposición y animar á que de los pueblos acudan la gente a presenciar los festejos de la Semana Deportiva; ¿por qué la Compañía del Ferrocarril no publica unas rebajas en los billetes de los viajeros, como suele hacerse en semejantes casos? Tal vez ya esté acordada y todavía no se ha hecho público. Así queremos creerlo.

CULTOS

IGLESIA PARROQUIAL

Continua el Mes del Sagrado Corazón de Jesus todos los días á las 6 durante una misa y á las 8 y media expuesto el Stmo.

Sabado 11. Al anochecer completas para la fiesta de S. Antonio de Padua.

Domingo 12. A las 8 Comunión General para las Hijas de María y Congregantes de S. Luis. A las 9 y media Tercia y Misa solemne en honor de S. Antonio con sermon por el R. S. D. Pedro Perelló Pro. A las 3. Vespertas y completas, explicación de doctrina y tercer Domingo de S. Luis con plática.

SOMBRERERIA La Central DE JUAN GUALL

El dueño de esta acreditada sombrereria participa a su numerosa clientela haber recibido los géneros de temporada y un numeroso surtido en sombreros de paja, jipi, fieltro y gorras para el verano.

Novedad y Economía

Visitad la Casa Guall

PLAZA DEL C. DE SALLENT

ANTIGUA CASA MAVOLET

Gran rebaja de precios en perfumería, solo para 30 días.

No lo dudeis, probafo y os convenceréis

Calle Peral, Manacor

Cerveros

Mestre Juan lletja es diari y tirantlo
a dalt-se taula va dí a un compenyero
de seu:

—Mira, Biel, que perex qu' ets homos han perduda-se xaveta.

—¿Que hi ha res de nou?

Tots es diaris no te parlen de altra cosa mes que de volá y de volá, com si fos una gran cosa, essent axi qu' es mes vey qu' es pestá axó de volá y tan bo de fer, que quant era patit, mare ja me deya per treclarne de baneit "a par que no hajes vist ases volá may," demanera que de una cosa que fins ets ases heu saben fer mos ne fan tanta retolica.

La ociosidad camina con tanta lentitud que todos los vicios la alcanzan.

Contan que una vegada se varen reunir per enar a fer una passatjada se Aygo, es Vent y se Vergonya. Després que hegueren recorreguts molts de pobles y ciutats determinaren de tornarsen a ca-seua, pero antes de despadir-se, per no faltar a ses lleys de cortesia y demostrar que volian continuá essent sempre amichs, se varen oferir ses seves cases.

S' Aygo va esser qui va parlar prime y va dir:

—Si me necessitau cap vegada ó voleu venir a fer un poch de verbal veniu a ca-meua, que també es a ca-vos tra, y allá sempre se vos ferá un bon acolliment. Per trobar aont visch no heu de fer mes que sortir a fora vila y en veure jongueres anauhí que allá jo sempre hey som.

Quant va haver perlat s' Aygo va prendre se paraula es Vent:

—Si me voleu trobar a mi sortiu també a fora vila y en veure polis acostauoshi y ja me voreu jugatetjar amb ses futes. Allá estich casí sempre dispost a servirlos en tot y per tot.

Li tocaya perlar llevó a se Vergon-

ya; pero aquesta s' estava punt amb boca y ets uys li llagrimatjaven.

—¿Y tu que ja no vols sobre res pus de noltros? li varen preguntar es dos companys.

—Es que.....

—¿Que te passa? ¿Per que plores?

—Plor, amichs meus, perque no vos torneré veure may mes, y una separació de aquestes sempre es triste.

—¿Y per que no?

—Perque quant jo me separ de una presona es per asempte y no hi hamedi de que me torniga trobar.

—¿Ha llegado D. Fernando?

—No, pero llega sin demora, Pues hace ya media hora Que está su marí pasando.

El secreto que saben guardar las mujeres es el de los años que tienen.

Un casat, que li sabia molt de greu que se seuva dona cadás viuda y que 'n esserhó se tornás casá, estava malalt de gravedat, y coneguent l' homo que s' scandal ja cremava es blau va cridá se seuva dona y li va dir:

—Mira, tu ja veus que estich a ses derrees, y no m' en vuy enar enderré de una cosa: desitjaria que me feses un favó y será es derré que te demanaré a ne aquesta vida.

—Deszana que tot lo que vulgues te será consedit.

—Voldria que me prometes que no te tornerás casá.

—Te ho promet!

—Pero perque jo m' estiga mes segú desitjaria que me jurases que quant jo s'iga mort tot d'una te pegarás un tir

—Te ho jur tambe!

—Ara que ja estich tranquil pots enar a fer venir es notari que vuy fer testament.

Efectivament, comparegué es notari y es malalt va fer testament, deixant tota se acienda a n' es nebotts.

Quant se dona se va enterá de com

estava es testament, se n' era a envestí s' homo y li va dir aquelles cosas que sols sab dir una dona quant está fora corda.

—Pero, dona! ¿Per que necesites tu se acienda si me has jurat que quant jo s'iga mort te pegarás un tir?

—Si que te ho he jurat: pero estir que jo pegaré será de aygordent.

Quant estigues entre molts sempre has de parlar poch.

Pretendia un caballero la Cruz de Beneficencia diciendo que había salvado la vida a muchas personas.

—¿Pero como? —le preguntaron.

—No ejerciendo la medicina que estudié en mi juventud. Tengo setenta años...; Me parece que podía haber matado muchos enfermos!

Mas vale ser pobre que necio, porque el pobre necesita dinero y el necio razón.

Cierto sujetu me dijo:
“Teneis una voz muy clara,
Le pedí despues un duro,
Y no me entendió palabra.”

Vuits y nous

Solucions del número passat

SEMLANSES

1.ª En que te puntes.

2.ª En que te such.

3.ª En que hi ha fruits.

4.ª En que te directó.

FUGA DE CONSONANTES

No envides al que á tu lado
Pase con ojos serenos

Que unos lloran para fuera
Y otros lloran para adentro.

Logotipo:—Esperanza

- Semblances**
- 1.ª En que s' assembla S. Pere a se soffa?
  - 2.ª ¿Y un parago a un estel?
  - 3.ª ¿Y un duro a un cop?
  - 4.ª ¿Y ses dones a ses galines?

Geroglifics

Noltros
Voltros K
Aquells to lic lic
pro
P A G A R
Nostro p río
Nostro d i
C C C.

Preguntes

- 1.ª ¿Quin dia va mori S. Rafel?
- 2.ª ¿Aont está enterrada La Purísima?
- 3.ª ¿Quin nom tenia se mare de S. Gabriel?

Fuga de consonantes

I. s. n. ñ. s. q. d. r. m. n
D. s. l. s. b. n. d. c. r. m. n
y. l. s. m. dr. s. q. v. l. n
D. s. l. s. s. s. t.

Acertijo

Quien me usa por costumbre
y aun sin costumbre jea!
ya enterita, ya en retazos,
ya muy grande, ya pequeña,
ya esté medida en caja,
ya por ahí ande yo sueta;
ya sea yo verde ó roja,
ya blanca ó azul yo sea,
al más guapo, al mas pintado,
de seguro se la pega.

Triangul de paraleles

Ompli aquests pichs ab lletres que
llegides diagonalment y de tres: digan:
sa 1.ª retxa. un nom de dona; se 2.ª un
nom d' homo; sa 3.ª, lo qu' es es meu
llit; sa 4.ª, dues consonants y sa 5.ª, una
lletra.

(Las soluciones el próximo Sábado)

Tipografía LA AURORA

No más calenturas

¡Nada se cobra si no se cura!

A los pocos días de usar las PÍLDORAS FEBRÍFUGAS BOSCH desaparecen por completo las fiebres intermitentes, tercianas, cuartanas, y toda clase de calenturas por fuertes y rebeldes que sean. El éxito alcanzado de curaciones sin que reaparezcan es la mejor garantía. Caja, 4 pesetas.

Se entregará GRATIS una caja de nuestras píldoras febrífugas á los señores médicos que lo soliciten del autor.

FARMACIA «BOSCH», MANACOR

De venta en Palma: Farmacia de don Juan Valenzuela, Centro Farmacéutico y principales farmacias.

Se necesita

un muchacho de 12 á 14
años, en la imprenta de
este periódico.

Calle Amador 22

MANACOR

Juan Ticoulat
Cirujano Dentista
Estará en Manacor todos los domingos

Plaza de Weyler 2, piso 2.º

En Palma, Calle Colón, 64 pral.

Horas de consulta: de 7 á 1 y de 2 á 4

Cocina "LA ECONÓMICA"

Son las mejores por ser las más cómodas, las que consumen menos y las mas baratas.

Se hallan de venta en la cerrajería de

Francisco Vadell Ramonell

Plaza de la Iglesia número 6

Mallorca Manacor

Esta casa ofrece ademas tuberías de todas clases, con gran rebaja de precios.

Ventas al contado y á plazos.

Disponible